

Memorandum 2009-1

Inventarisatie civielrechtelijke registraties

M. Brouwers

Justitie

**Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum**

Exemplaren van deze publicatie kunnen
schriftelijk worden besteld bij

Bibliotheek WODC
Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

Fax: (070) 370 45 07
E-mail: l.h.bosma@minjus.nl

Memoranda worden in beperkte mate gratis
verspreid zolang de voorraad strekt

Alle nadere informatie over WODC-publicaties
is te vinden op Justweb en op www.wodc.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Opzet van de inventarisatie	3
3	De instanties en hun registratiesystemen	4
3.1	De rechtspraak	4
3.1.1	De bedrijfsprocessensystemen en management informatiesystemen	4
3.1.2	Openbare registers op basis van wettelijke bepalingen	5
3.2	Gesubsidieerde rechtsbijstand	6
3.2.1	Raden voor de rechtsbijstand	6
3.2.2	Het juridisch loket	7
3.3	Rechtsbijstandverzekeringen	8
3.4	De advocatuur	8
3.5	Gerechtsdeurwaarders	9
3.6	Het notariaat	9
3.7	Jeugdbescherming	10
3.7.1	De Raad voor de Kinderbescherming	10
3.7.2	De bureaus jeugdzorg	10
3.7.3	Advies- en meldpunten kindermishandeling	11
3.7.4	Overig jeugdbescherming	11
3.8	Buitengerechtelijke geschilbeslechting	11
3.8.1	Arbitrage	11
3.8.2	Mediation	11
3.8.3	Bindend advies	12
3.8.4	Klachtprocedures	12
3.8.5	Procedures t.b.v. interpretatie en handhaving specifieke wet- en regelgeving	13
4	Dataplattegrond	14
	Literatuur	15
Bijlage 1	Dataplattegrond	18

1 Inleiding

In het kader van het programma Andere Overheid en de rijksbrede ICT-beleidsagenda 2003-2007 zijn speerpunten geformuleerd om door de toepassing van ICT de dienstverlening van de overheid aan burgers en bedrijven te verbeteren. De ontwikkeling naar een elektronische overheid moet minder versnippering opleveren, een grotere uniformiteit en administratieve lastenverlichting.

In de notitie 'Op weg naar een elektronische overheid' uit 2004 worden verschillende domeinen benoemd waar ICT voorzieningen bij kunnen dragen aan het ontwikkelen van een openbare elektronische infrastructuur. De onderdelen van deze infrastructuur zijn elektronische toegang tot de overheid, elektronische authenticatie, éénduidige nummers voor personen en bedrijven, basisregisters, elektronische identificatiemiddelen, elektronische informatie-uitwisseling en snelle verbindingen tussen overheidsorganisaties.

Het identificeren en inrichten van basisregisters (bijvoorbeeld de Gemeentelijke Basis Administratie) moet het mogelijk maken gegevens op een centrale plaats te registreren, ze eenmalig in te winnen en op meerdere plaatsen binnen de overheid (verplicht) te gebruiken.

Rekening houdend met het programma Andere Overheid zijn de doelstellingen voor het ICT beleid bij Justitie in de nota 'Concern Informatiseringsbeleid Justitie 2005-2008' beschreven. Het gaat om het verbeteren van de toegankelijkheid en transparantie van de informatie binnen het Justitieveld, het verbeteren van de samenhang en het samenspel tussen de verschillende onderdelen van Justitie en het verminderen van de kosten van de bedrijfsvoering door een efficiëntere inzet van ICT-middelen.

In de nota wordt Justitie omschreven als een organisatie met vele, in hoge mate zelfstandige, uitvoeringsorganisaties, die in verschillende ketens met partners binnen of buiten Justitie samenwerken. De organisaties hebben hun eigen informatie-systemen met vaak een lange historie. Deze diversiteit is niet eenvoudig onder te brengen in een landelijk uniform gegevensmodel. Daarom richt het beleid zich op het standaardiseren van de koppelvlakken tussen de verschillende systemen en een infrastructuur voor de uitwisseling van gegevens met verwijzindexen, justitiebrede basisregistraties of koppeling met overheidsbrede basisregistraties en berichten-makelaars.

Over het algemeen is er wel sprake van landelijk uniforme systemen per sector, maar niet altijd is er een centrale, landelijke database. Waar deze nog niet bestaan zal gestreefd worden naar landelijk geconcentreerde databases per sector.

In Europees verband is er het programma E-justice. Het doel van E-justice is om door de inzet van ICT het grensoverschrijdende rechtsverkeer binnen de EU te verbeteren. In 2007-2008 zijn de prioriteiten van het programma de ontwikkeling van een Europees E-Justice portaal, het onderling verbinden van registers, zoals de insolventieregisters, strafrechtelijke registers, kadasterregisters en handelsregisters, het digitaliseren van het Europese betalingsbevel en het verbeteren van de mogelijkheden tot het gebruik van videoconferentie. Nederland neemt deel aan een aantal proefprojecten en werkgroepen, waaronder een proefproject voor het ver-

binden van insolventieregisters en een proef met uitwisseling van strafrechtelijke gegevens.

Op alle drie de terreinen, Europa, de Nederlandse overheid en Justitie, wordt al veel ondernomen om invulling te geven aan de verschillende doelstellingen. Voor de verdere uitwerking van het justitiële ICT-beleid blijft het daarnaast van belang om steeds te blijven bezien welke registraties bij Justitie zich lenen om als basisregistratie te gaan dienen, welke registraties elkaar overlappen en mogelijk samengevoegd zouden kunnen worden en waar er behoefte bestaat aan verbetering van de verschillende systemen zelf en de uitwisseling van gegevens tussen partners in Nederland en Europa.

Het justitiedomein is zeer uitgebreid en gevarieerd, de doelstellingen zijn ruim en er vinden vele veranderingen plaats. Er is daarom behoefte aan overzicht in de huidige stand van zaken om nader te kunnen bepalen waar inspanningen op ICT-gebied zich het beste op kunnen richten. Gezien de complexiteit en reikwijdte van het justitiedomein is besloten om slechts een zo goed mogelijk afgebakend gedeelte van dit domein te nemen en hiervan eerst te inventariseren welke organisaties betrokken zijn, welke registratiesystemen zij gebruiken en hoe deze systemen zich tot elkaar verhouden. Een dergelijke inventarisatie zou dan handvatten kunnen bieden voor verdere invulling van de doelstellingen.

Het deelterrein is het civielrechtelijke terrein. In deze inventarisatie wordt het civielrechtelijke terrein op de bovengenoemde aspecten beschreven.

2 Opzet van de inventarisatie

Deze inventarisatie van civielrechtelijke registraties beoogt in kaart te brengen welke justitiële en aan justitie gelieerde instanties betrokken zijn bij de afhandeling van civielrechtelijke zaken en in welke systemen zij hun gegevens registreren. Er wordt bekeken welke gegevens geregistreerd worden en er wordt aandacht besteed aan hun mogelijke samenhang. De inventarisatie wordt iets breder getrokken door niet alleen justitiële systemen op te nemen, maar ook systemen van aan justitie gelieerde instanties, die betrokken zijn bij de afhandeling van civielrechtelijke zaken.

De onderzoeksvragen zijn:

- Welke justitiële en aan justitie gelieerde instanties spelen een rol in civielrechtelijke processen?
- Welke registratiesystemen worden door hen gebruikt?
- Wat wordt hierin geregistreerd?
- Waar bevindt de registratie zich; wie is eigenaar of beheerder; is de registratie toegankelijk?
- Zijn er relaties met andere systemen?

Eerst zijn alle civielrechtelijke processen en de instanties, die bij de afhandeling van deze processen betrokken zijn, geïnventariseerd. Vervolgens is zoveel mogelijk materiaal verzameld over de registratiesystemen van deze instanties aan de hand van beschikbare informatie uit bijv. onderzoeksrapporten, jaarverslagen, informatie op websites en gesprekken.

In hoofdstuk 3 worden de resultaten weergegeven. De instanties en hun registratiesystemen worden kort beschreven. Daarna wordt aan de hand van een dataplattegrond de samenhang tussen de registraties getoond. Er zal blijken dat een afbakening van het terrein tot civielrechtelijke zaken niet geheel mogelijk is, daar verschillende instanties en registratiesystemen zich ook op strafrechtelijk of bestuursrechtelijk terrein bewegen. Daarnaast zijn er zaken weggelaten: daar waar instanties zich aan de rand van het civielrechtelijke domein bevinden, zoals bij de buitengerechtelijke geschilbeslechting of waar instanties gebruik maken van gegevensbronnen buiten het justitiedomein, zoals bijv. het kadaster of de belastingdienst.

3 De instanties en hun registratiesystemen

3.1 De rechtspraak

3.1.1 *De bedrijfsprocessensystemen en management informatiesystemen*

Civiele zaken worden behandeld door de civiele kamers van de rechtbanken, door de kantonsector en de gerechtshoven. Voor de stroomlijning en bewaking van de procesgang wordt gebruik gemaakt van diverse geautomatiseerde bedrijfsprocessensystemen.

- CIVIEL is het bedrijfsprocessensysteem van de rechtbanken, dat bestaat uit 19 lokale applicaties. Het systeem bevat alle zaaksgegevens plus persoonsgegevens van betrokken partijen, zoals pupillen, procespartijen, getuigen en deskundigen, rechtshulpverleners en rechterlijke ambtenaren.
- NKP is het bedrijfsprocessensysteem van de kantonsector, dat bestaat uit 25 lokale applicaties. Het systeem bevat alle zaaksgegevens plus persoonsgegevens van betrokken partijen, zoals procespartijen, getuigen en deskundigen, rechtshulpverleners en rechterlijke ambtenaren.
- ReIS is het bedrijfsprocessensysteem voor handels- en familiezaken bij de hoven, voor bij de Ondernemingskamer (Amsterdam) of de pachtkamer (Arnhem) aangebrachte zaken, voor WAHV-zaken (Leeuwarden) en voor appellaten tegen uitspraken van de kamers van toezicht. Het systeem bevat alle zaaksgegevens plus persoonsgegevens van betrokken partijen, zoals procespartijen, getuigen, deskundigen en mediators, rechtshulpverleners en rechterlijke ambtenaren.

Bovengenoemde systemen worden gebruikt ten behoeve van de primaire processen van de instanties en zijn er op ingericht deze processen zo goed mogelijk te ondersteunen en te bewaken. Zij zijn minder geschikt om management- of beleidsinformatie aan te onttrekken. Voor management- of beleidsinformatie zijn er daarom vaak afgeleide systemen.

- Rapsody is het management informatiesysteem van de gerechten; gegevens die van belang zijn voor het genereren van management- of beleidsinformatie worden aan de primaire systemen onttrokken. Naast zaaksgegevens uit CIVIEL en NKP worden ook gegevens uit COMPAS (strafrecht) en BERBER (bestuursrecht) gebruikt. Rapsody is een decentraal systeem met afzonderlijke databases in elk van de negentien arrondissementen, die ieder alleen gegevens over de zaken in het eigen arrondissement bevatten.
- PCS is het management informatiesysteem van de Raad voor de Rechtspraak en de gerechten. PCS bestaat uit 19 lokale applicaties, die maandelijks automatisch gevuld worden met (geaggregeerde) gegevens over gerealiseerde zaken uit de lokale Rapsodies. De centrale PCS-applicatie wordt drie keer per jaar gevuld met gegevens uit het lokale PCS, waardoor er landelijke gegevens beschikbaar zijn. Daarnaast worden automatisch gegevens opgehaald uit NIAS-MI. NIAS-

MI is het management informatiesysteem met gegevens over strafzaken van de Hoven.

3.1.2 Openbare registers op basis van wettelijke bepalingen

Soms is wettelijk vastgelegd dat er van bepaalde gegevens een openbaar, door eenieder te raadplegen, register wordt bijgehouden. Op basis van wettelijke bepalingen worden er door de rechtbanken de volgende openbare registers bijgehouden.

- Advocatenregister: van alle advocaten worden de volgende gegevens bijgehouden: naam, adres, woonplaats, telefoonnummer, kantoorgegevens. (zie ook paragraaf 3.4, advocatuur).
- Boedelregister: op basis van artikel 186, Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek (Besluit boedelregister, 2002) wordt bij de arrondissementsrechtbanken een boedelregister bijgehouden. In het boedelregister worden gegevens bijgehouden over opgevallende nalatenschappen van erflaters, die bij overlijden in het arrondissement woonden. Het boedelregister is onderdeel van het bedrijfsprocessensysteem CIVIEL. Het bevat persoonsgegevens van erflaters, erfgenamen en notarissen en de datum van overlijden van de erflater. Daarnaast bevat het alle stukken die op een opgevallende nalatenschap betrekking hebben.
- Curateleregister: op basis van artikel 391, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt bij de kantongerechten een curateleregister bijgehouden. Rechtbank Den Haag is aangewezen voor het bijhouden van een landelijk register. Het curateleregister bevat alle rechterlijke beslissingen rond lopende onder curatele stellingen en persoonsgegevens van de curandus, curatoren en bewindvoerders. Het landelijke curateleregister is voor Internet ontsloten en op rechtspraak.nl te raadplegen op achternaam en geboortedatum
- Faillissementsregister: op basis van artikel 19 van de Faillissementswet wordt bij de rechtbank een faillissementsregister bijgehouden en op basis van artikel 222a een register voor surséance van betaling. De Raad voor de rechtspraak is aangewezen voor het bijhouden van een landelijk register voor beide. De registers bevatten gegevens over de schuldenaren (natuurlijke en rechtspersonen) en alle rechterlijke beslissingen over faillissement of surséance van betaling. Het landelijke register, het Centraal Insolventieregister (CIR), is voor Internet ontsloten en op rechtspraak.nl te raadplegen met verschillende kenmerken van schuldenaren of zaak. Alleen insolventiegegevens gepubliceerd ná 1 januari 2005 zijn raadpleegbaar. Het CIR heeft ook gegevens over schuldsaneringen.
- Schuldsaneringsregister: op basis van artikel 294 van de Faillissementswet wordt bij de rechtbank een schuldsaneringsregister bijgehouden. Het register bevat gegevens over de schuldenaren (natuurlijke personen), voor wie een schuldsaneringsregeling getroffen is, en alle rechterlijke beslissingen over de schuldsanering. De Raad voor rechtsbijstand Den Bosch houdt een landelijk register, het Landelijk schuldsaneringsregister bij (zie paragraaf 3.2.1).
- Gezagsregister: op basis van artikel 244, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt bij de rechtbank een gezagsregister bijgehouden. Het gezagsregister bevat alle rechterlijke beslissingen over het gezag over minderjarige kinderen, zoals beslissingen over ouderlijk gezag, gezag door voogdij en gezamenlijk gezag door een ouder en niet-ouder. Het bevat persoonsgegevens van de minderjarigen, de ouders, voogdij-instanties en voogden.
- Huwelijksgoederenregister: op basis van artikel 116, Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek wordt bij de rechtbank een huwelijksgoederenregister bijgehouden.

De notaris die de huwelijksakte heeft opgemaakt, zorgt voor inschrijving van de huwelijkse voorwaarden bij de rechtbank van het rechtsgebied waarbinnen het huwelijk is voltrokken. Het huwelijksgoederenregister bevat naast de registratie van de voorwaarden de persoonsgegevens van de gehuwden of geregistreerde partners.

- Notarisregister: op basis van artikel 5, Wet op het notarisambt, wordt bij de Kamer van Toezicht van de rechtbank een (kandidaat-) notarisregister bijgehouden. In dit register staan alle (kandidaat-) notarissen vermeld die in het arrondissement van de rechtbank gevestigd zijn. Het register bevat persoonsgegevens, kantoorgegevens, datums van benoeming, eedsaflegging, ingang bevoegdheid, ontslag van rechtswege of op eigen verzoek en van overlijden. Verder gegevens over mogelijke tuchtmaatregelen, over klachtzaken en persoonsgegevens van klagers. Het register ligt bij de Kamer van Toezicht voor een ieder ter inzage. Artikel 11 van dezelfde wet schrijft voor dat er een register wordt bijgehouden, waarin van iedere notaris de nevenbetrekkingen zijn vermeld.

3.2 Gesubsidieerde rechtsbijstand

Bij een conflict kunnen mensen zich voor hulp en juridisch advies wenden tot het juridisch loket of de raad voor de rechtsbijstand. Het juridisch loket biedt rechtzoekenden drie soorten hulp: informatieverstrekking, spreekuur of verwijzing naar een advocaat of mediator, die met de raad voor rechtsbijstand een verwijdsarrangement hebben afgesloten. De raad voor de rechtsbijstand verzorgt de gesubsidieerde rechtsbijstand.

3.2.1 Raden voor de rechtsbijstand

- GRAS (Gefinancierde Rechtsbijstand Administratie Systeem) is sinds 1994 het bedrijfsprocessensysteem van de vijf Raden voor de Rechtsbijstand, waarin gegevens over de toevoegingen worden bijgehouden. Zodra er een aanvraag voor een toevoeging binnenkomt bij de Raad (via de advocatuur of mediator) dan worden de gegevens van de cliënt automatisch gecheckt bij GBA of BVV en worden gegevens over het inkomen en de vermogenspositie van de cliënt automatisch opgehaald bij de belastingdienst. Deze gegevens komen in GRAS, waarna de gegevens over de afhandeling van de toevoeging verder worden bijgehouden. GRAS bevat gegevens over alle toevoegingen die sinds 1994 zijn aangevraagd, afgegeven, vastgesteld en gedeclareerd. Het bevat persoonsgegevens van de cliënt, cliëntnummer en sofi-nummer (BSN nummer), inkomenspositie en vermogenspositie; gegevens over de rechtsbijstandverlener (advocaten, mediators) en gegevens over de toevoeging. Er is een koppeling met het betalingssysteem Teamsoft en een automatische koppeling (berichtenmakelaar) om rechtsbijstandverleners informatie door te sluisen naar het juridisch loket.
- RIS (Rechtsbijstandverleners Informatie Systeem) bevat gegevens van alle advocaten en mediators, die bij de raad voor rechtsbijstand staan ingeschreven. Het gaat om persoonsgegevens, kantoorgegevens en het aantal toevoegingen of mediations. RIS heeft een automatische koppeling (berichtenmakelaar) met BAR (Beheer Advocaten Registratie) voor de advocaatgegevens; de mediator

gegevens worden apart in RIS ingevoerd. Alleen gecertificeerde NMI-mediators (zie ook paragraaf 3.8.2), aan wie extra kwaliteitseisen zijn gesteld door de Raad komen in aanmerking.

De uitvoering van het wettelijke stelsel van schuldsanering is door de Minister van Justitie gemandateerd aan de Raad voor Rechtsbijstand Den Bosch (Bureau Wsnp). Het Bureau Wsnp stimuleert dat er voldoende aanbod is van gekwalificeerde bewindvoerders en zorgt op basis van de ministeriële subsidieregeling voor de vaststelling van de vergoedingen aan de bewindvoerders en keert de declaraties van de bewindvoerders uit.

- Bewindvoerdersregister: het Bureau Wsnp beheert een landelijke databank met naam- en adresgegevens van alle ingeschreven bewindvoerders en hun organisaties. Deze databank is voor Internet ontsloten; op de site van Bureau Wsnp kunnen de bewindvoerders op naam, plaats of arrondissement opgezocht worden.
- Landelijk Register Schuldsanering (LRS): het register bevat gegevens over schuldenaren en de rechterlijke beslissingen over de schuldsanering. Dit register is afgeleid van de rechtbankuitspraken die naar de Raad voor Rechtsbijstand worden verzonden. Het vormt geen vervanging voor het openbare register dat de 19 rechtbanken ieder voor zich bij dienen te houden. Het landelijke register is voor Internet ontsloten en op lrs.rvr.org te raadplegen met verschillende kenmerken van schuldenaren. Er wordt gewerkt aan integratie van de gegevens uit het LSR in het CIR.
- Centrale database schuldsaneringen (CDS): De CDS is het management informatiesysteem, waarin alle benodigde informatie over schuldenaren en schuldsaneringen wordt opgeslagen. Uit het systeem kan informatie gehaald worden ten behoeve van de sturing, de beleidsinformatievoorziening, de kwaliteitszorg en de bekostiging.

Sinds 2002 beheert de Raad voor Rechtsbijstand Den Bosch namens het ministerie van Justitie het Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers (KTV).

- In het Kwaliteitsregister Tolken en Vertalers (KTV) staan tolken en vertalers ingeschreven, die werkzaam zijn binnen justitie en politie. De Raad beoordeelt aanvragen voor inschrijving aan de hand van bepaalde kwaliteits- en integriteitseisen en verwerkt mutaties. Via een beveiligd internetregister kunnen de volgende instanties zoeken naar tolken en vertalers uit het Kwaliteitsregister: DJI, gerechten, IND, Koninklijke Marechaussee, politie, reclassering en de Raad voor de Kinderbescherming. Op 1 januari 2009 zal de Wet beëdigde tolken en vertalers in werking treden. Een van de gevolgen is dat het KTV wordt opgeheven en vervangen door het Register beëdigde tolken en vertalers. Dit register wordt openbaar.

3.2.2 *Het juridisch loket*

In 2004 en 2005 is de eerstelijns rechtshulp hervormd. Er is een landelijke stichting HJL opgericht die de publieksfunctie van de bureaus rechtshulp heeft overgenomen. Eind 2005 is er een landelijk dekkend netwerk van dertig vestigingen van het juridisch loket.

- Webtop is het bedrijfsprocessensysteem van het juridisch loket. WebTop bevat gegevens over alle contacten met cliënten. Het bevat persoonsgegevens van de cliënt, gegevens over de rechtsbijstandverlener (advocaten, mediators), gegevens over soort en aard van de contacten en over de doorverwijzingen. Er is een automatische koppeling (berichtenmakelaar) met GRAS om gegevens van rechtsbijstandverleners op te halen.

3.3 Rechtsbijstandverzekeringen

Het Verbond van Verzekeraars is een belangenvereniging van particuliere verzekeraars op de Nederlandse markt. De leden van het Verbond vertegenwoordigen samen meer dan 95% van de verzekeringsmarkt. Het Verbond is een onafhankelijke vereniging die wordt bestuurd en betaald door de leden. Het verbond heeft een Centrum voor Verzekeringsstatistiek en Onderzoek (CVS). Het CVS is het statistisch bureau dat zich bezighoudt met het verzamelen, bewerken en analyseren van statistische gegevens vanuit en over de verzekeringsbedrijfstak.

- Datawarehouse CVS: In 2006 is de datawarehouse van het Centrum voor Verzekeringsstatistiek in gebruik genomen. Data die leden van het Verbond van Verzekeraars aanleveren worden hierin verwerkt.

3.4 De advocatuur

Op initiatief van de Nederlandse Orde van Advocaten, de Raden voor rechtsbijstand en de Raad voor de rechtspraak is in 2005 een nieuwe landelijk systeem opgezet voor de registratie van advocaten. Tot op dat moment werden lijsten van advocaten bijgehouden bij de afzonderlijke gerechten (zie ook paragraaf 3.1.2, advocatentableau), bij de Raden voor rechtsbijstand en bij de landelijke en plaatselijke advocatenordes. Het systeem voorziet de drie organisaties van actuele gegevens.

- BAR (Beheer Advocaten Registratie), systeem voor de registratie van alle advocaten, die ingeschreven zijn bij de Nederlandse Orde van Advocaten (ook EU-advocaten). De individuele advocaten en de kantoren hebben een uniek BAR-nummer. De registratie heeft persoonsgegevens en contactgegevens van de advocaten en de kantoren. Ook zijn er gegevens over beëdigingen, schorsingen en schrappingen. Het register is voor Internet ontsloten en op verschillende internetadressen te raadplegen via diverse criteria.

Sinds de recente afschaffing van het verplicht procuraat kunnen advocaten in civiele zaken ook buiten het eigen arrondissement optreden. Per 1 september 2008 is vervolgens de landelijke advocatenregistratie geformaliseerd tot Landelijk advocatentableau (LAT), dat de wettelijke status van basisregistratie heeft gekregen. De Nederlandse Orde van Advocaten is belast met het beheer.

3.5 Gerechtsdeurwaarders

Alle gerechtsdeurwaarders en toegevoegd kandidaat-gerechtsdeurwaarders in Nederland zijn lid van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG). De KBvG heeft een register voor alle bij de organisatie ingeschreven gerechtsdeurwaarders en hun kantoren.

Het register is voor Internet ontsloten; op de site van de beroepsorganisatie kunnen de namen en adressen van de kantoren opgezocht worden.

Alle gerechtsdeurwaarders worden door de Minister van Justitie beëdigd; op het departement wordt ook een registratie bijgehouden van alle beëdigde gerechtsdeurwaarders.

3.6 Het notariaat

Alle notarissen en kandidaat-notarissen in Nederland zijn verenigd in de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). De KNB heeft een register voor alle bij de organisatie aangesloten notarissen en hun kantoren. Dit register is voor Internet ontsloten; op de site van de beroepsorganisatie kunnen de namen en adressen van de kantoren opgezocht worden.

Bij de Kamers van Toezicht van de arrondissementsrechtbanken wordt ook een (kandidaat-)notarisregister bijgehouden. In dit register staan alle (kandidaat-)notarissen vermeld die in het arrondissement van de rechtbank gevestigd zijn (zie paragraaf 3.1.2).

Alle notarissen worden door de Minister van Justitie beëdigd; op het departement wordt ook een registratie bijgehouden van alle beëdigde notarissen.

Op basis van de Wet op het centraal testamentenregister is de Minister van Justitie aangewezen om een centraal testamentenregister bij te houden. Sinds 1976 is deze registratie digitaal. Per 1 januari 2007 is het beheer van deze registratie overgedragen aan de KNB.

- Het Centraal testamentenregister (CTR) is een verwijzindex. Het register bevat niet de testamenten en andere akten zelf. Bij een informatieverzoek krijgt de aanvrager te horen wanneer de akte is opgesteld en waar deze wordt bewaard. Van alle testamenten en overige akten worden de volgende gegevens geregistreerd: persoonsgegevens van de testateur; de datum, het soort akte en het repertoriumnummer van de akte; naam, voorletters en standplaats van de notaris of consulaire ambtenaar (of, als sprake is van een vervangende functionaris, naam, voorletters en hoedanigheid). Het door de Minister toegekende nummer van het notariskantoor; Bij testamenten de mededeling of bij deze akte alle vorige uiterste willen al dan niet zijn herroepen. Het CTR heeft een koppeling met de GBA. In de toekomst zal ook het burgerservicenummer geregistreerd worden. Ook wil men in de toekomst het CTR koppelen aan een Europees netwerk van nationale testamentenregisters. Een eerste stap zal een koppeling zijn met de Franse, Belgische en Sloveense nationale testamentenregisters.

3.7 Jeugdbescherming

3.7.1 De Raad voor de Kinderbescherming

Onder de Raad voor de Kinderbescherming vallen 21 vestigingen, verspreid over het land.

- KBPS (Kinderbeschermings Bedrijfs Processen Systeem): in 2006 is het systeem KIS van de Raad voor de Kinderbescherming vervangen door het KBPS. In het KBPS is de gehele workflow van de RvdK opgenomen. Alle jeugdigen die met de RvdK in aanraking komen worden geregistreerd; het gaat zowel om civiel-rechtelijke als strafrechtelijke contacten, bijvoorbeeld naar aanleiding van ondertoezichtstelling of voogdij, bij strafbare feiten of bij echtscheiding. Het KBPS bevat de persoonsgegevens van de geregistreerde jongeren en het GBA-nummer, het BSN-nummer en, waar sprake is van strafbare feiten, het parketnummer. Er zijn gegevens over de soorten contacten die de RvdK heeft gehad, de soort zaken waar het om gaat, de betrokken personen en organisaties, doorlooptijden, aantal contacten van een persoon, beslissingen van de Raad, etc. Het systeem is geen archief. Zaken die afgerond en verjaard zijn worden, conform de wettelijke richtlijnen, uit het systeem verwijderd. In de (naaste) toekomst zal het systeem gekoppeld gaan worden aan een datawarehouse, ondermeer t.b.v. sturing- en beleidsinformatie. Vanuit het KBPS worden gegevens geleverd aan het Cliënt Volg Systeem Jeugdcriminaliteit en het Justitieel Casus Overleg - Supportstelsysteem.
- BIM (datawarehouse): in 2008 is door de RvdK een eerste versie van een datawarehouse in gebruik genomen voor de landelijke management informatie. De datawarehouse moet het Management Informatie Systeem (MIS) van het Landelijk bureau van de RvdK gaan vervangen. In MIS zijn de geaggregeerde en geanonimiseerde gegevens uit het bedrijfsprocessensysteem beschikbaar. Het bevat informatie over de (activiteiten van de) organisatie, de jeugdigen, de straf- en civiele zaken, met soort straf en het betreffende wetsartikel, doorlooptijden, de meldingen, verwijzingsinstanties, het arrondissement, besluiten van de Raad, etc.

3.7.2 De bureaus jeugdzorg

- IJ (Informatiesysteem Jeugdzorg): IJ is het bedrijfsprocessensysteem voor alle medewerkers van de 15 bureaus Jeugdzorg. IJ is tevens een managementinformatiesysteem en een betalingssysteem. In IJ worden cliëntgegevens geregistreerd en gegevens over de hulpverlening aan de cliënten. Er wordt geregistreerd door de afdelingen Indicatie en Casemanagement, jeugdbescherming, jeugdhulpverlening en jeugdreclassering en door GGZ-medewerkers en gezinsvoogden. De ontwikkeling van IJ is nog niet afgerond. Onderlinge uitwisseling tussen Bureaus Jeugdzorg via IJ is lastig. De Bureaus Jeugdzorg rapporteren richting de provincie, zodat uitwisseling vaak tot dat gebied beperkt blijft. Waarschijnlijk wordt het in 2008 mogelijk om via LRAP, een tool binnen IJ, gegevens te koppelen.

3.7.3 Advies- en meldpunten kindermishandeling

- KITS (Kindermishandeling IT Systeem): KITS is het bedrijfsprocessensysteem van de Advies en Meldpunten Kindermishandeling (AMK). Het systeem is in 2002 in opdracht van de ministeries van Justitie en VWS ontwikkeld en is provinciaal georganiseerd. Op basis van de Wet op de Jeugdzorg mag het AMK na een melding persoonsgegevens vastleggen, gegevens opvragen bij de Gemeentelijke Basis Administratie (GBA) en beschikken over gegevens uit politieregisters zonder toestemming van de betrokkene(n). In KITS worden persoonsgegevens en gegevens over de omgeving van het kind geregistreerd; het aantal meldingen en soort mishandeling en gegevens over de hulpverlening aan de cliënten.

3.7.4 Overig jeugdbescherming

Meldingen van huiselijk geweld, waar jeugdigen bij betrokken zijn kunnen door vele instanties gedaan worden, waaronder de politie, de advies- en steunpunten huiselijk geweld (ASHG) en de GGD. Op deze instanties en hun registratiesystemen wordt hier niet verder ingegaan.

3.8 Buitengerechtelijke geschilbeslechting

Bij de afhandeling van civielrechtelijke zaken speelt de buitengerechtelijke geschilbeslechting per definitie geen rol. Buitengerechtelijke geschilbeslechting is echter wel van groot belang in de geschilbeslechting, juist doordat hierdoor vaak een beroep op de rechter wordt voorkomen. Daarom worden de procedures en hun belangrijkste actoren op civielrechtelijk gebied hier wel opgenomen, zoals beschreven door Klein Haarhuis in 'Geschilprocedures en rechtspraak in cijfers 2005' (Van Erp et al., 2006, p. 9-31). De registratiesystemen van de instanties worden hier verder niet besproken.

3.8.1 Arbitrage

Arbitrage is het onderwerpen van een geschil aan een derde die een bindende beslissing neemt over de beslechting van het geschil, maar niet optreedt in de hoedanigheid van rechter. De derde beslecht het geschil door het nemen van een bindende beslissing in de vorm van een arbitraal vonnis. Als dit vonnis bij de rechtbank wordt gedeponneerd, kan het worden afgedwongen.

De meeste arbitragezaken worden afgehandeld door de Raad van arbitrage voor de bouw, het Nederlands Arbitrage Instituut en het Garantie Instituut Woningbouw.

3.8.2 Mediation

Mediation is een vorm van conflictoplossing op vrijwillige basis via bemiddeling door een onafhankelijke derde: de mediator. Sinds 2000 vindt er vanuit de rechterlijke macht en de juridische loketten (zie paragraaf 3.2.2) doorverwijzing naar mediation plaats, onder andere om onnodige juridisering van geschillen te voorkomen.

Het Nederlands Mediation Instituut (NMI) is een stichting die de kwaliteit van mediation in Nederland bewaakt. Mediators kunnen zich registreren bij het NMI. Het NMI heeft geen eigen mediationprocedure, maar houdt wel het aantal mediations bij dat door de geregistreerde mediators wordt verricht. Alleen gecertificeerde NMI-mediators kunnen als mediator door de Raden voor rechtsbijstand ingeschakeld worden en worden dan geregistreerd in het RIS (zie paragraaf 3.2.1). ACB Mediation voor het Bedrijfsleven informeert en adviseert bedrijven over conflictmanagement en de toepassing van mediation en kent zelf een mediationprocedure. Het instituut is door VNO-NCW aangewezen als mediation-organisatie voor ondernemend Nederland.

Bij grote infrastructurele projecten wordt vaak een Raad van Deskundigen ingezet. Deze raden fungeren zowel ter voorkóming als ter oplossing (advies, bindend advies) van geschillen.

3.8.3 Bindend advies

Bij bindend advies leggen partijen hun geschil voor aan een derde, die een interpretatie of aanvulling geeft op de overeenkomst en daarmee een nieuwe, bindende overeenkomst genereert.

De Huurcommissie geeft advies of doet een uitspraak bij geschillen tussen huurder en verhuurder. Een advies of uitspraak wordt bindend als partijen niet binnen acht weken na dagtekening van de uitspraak een vordering instellen bij de sector kanton van de rechtbank.

De Stichting Geschillencommissies Consumentenzaken (SGC) is de centrale instantie voor de beslechting van consumentengeschillen. De Stichting is een samenwerkingsverband van Consumentenbond, ANWB, en een groot aantal ondernemersorganisaties en ondernemingen. Een commissie bestaat uit drie leden: voorzitter, een lid Consumentenbond en een lid van de betreffende branchevereniging of organisatie. Er zijn geschillencommissies op een breed scala aan onderwerpen aangesloten bij de Stichting.

Het Dutch Securities Institute (DSI) beslecht geschillen tussen particuliere beleggers en deelnemende financiële instellingen.

Bedrijfscommissies hebben de wettelijke taak om te bemiddelen dan wel te adviseren betreffende meningsverschillen tussen ondernemer en ondernemingsraad.

3.8.4 Klachtprocedures

Het Klachteninstituut Verzekeringen is bedoeld om één loket te bieden voor de beslechting van (dreigende) geschillen met verzekeraars en/of tussenpersonen. Het Klachteninstituut wordt gefinancierd door een gelijknamige stichting (SKV) die is opgericht door verzekeraars, tussenpersonen en de Consumentenbond. De Ombudsman Verzekeringen behandelt klachten en geschillen van consumenten over verzekeringsovereenkomsten binnen het Nederlandse rechtsgebied. Klachten met tuchtrechtelijke aspecten worden doorgeleid naar de Raad van Toezicht Verzekeringen.

De Stichting Geschillencommissies Onderwijs en Commissies (SGO) verdeelt middelen over verschillende geschillencommissies voor klachten en geschillen in de onderwijssector.

3.8.5 Procedures t.b.v. interpretatie en handhaving specifieke wet- en regelgeving

Een aantal procedures zijn gericht op de interpretatie van en toetsing aan wet- en regelgeving of statuten op specifieke terreinen. De procedures monden meestal uit in een uitspraak, die meestal niet juridisch bindend is. Twee grotere procedures zijn de procedures bij de Reclame Code Commissie en de Commissie Gelijke Behandeling (CGB).

4 Dataplattegrond

De dataplattegrond van de civielrechtelijke systemen en hun samenhang is opgenomen als bijlage 1.

In de plattegrond zijn de registratiesystemen van de verschillende instanties te zien. De pijlen geven aan tussen welke systemen daadwerkelijk gegevensuitwisseling plaats vindt. Zo is zichtbaar gemaakt dat Rapsody gevuld wordt met gegevens uit CIVIEL, NKP en ReIS, systemen die in hoofdstuk 3 nader beschreven zijn. Daarnaast vindt ook vulling plaats vanuit COMPAS en BERBER; deze systemen vallen echter buiten het bereik van de inventarisatie en worden niet verder beschreven; in de plattegrond zijn zij wit gelaten.

De dataplattegrond kan niet los worden gezien van de beschrijvingen uit hoofdstuk 3. Alle relevante registraties zijn opgenomen in de plattegrond, maar ten behoeve van de overzichtelijkheid zijn vele details niet vermeld. Een voorbeeld is het centraal testamenten register. Deze registratie is autonoom en heeft geen directe relatie met andere systemen in de plattegrond. Kenmerken, zoals de koppeling met de GBA, worden alleen in hoofdstuk 3 nader beschreven.

Wanneer er meerdere registraties van dezelfde gegevens plaats vinden is dit terug te vinden in de beschrijvingen in hoofdstuk 3, maar niet altijd in de dataplattegrond. In de dataplattegrond is het notarisregister opgenomen met een koppeling naar CIVIEL, het registratiesysteem van de rechtbanken. Het notariaat houdt echter tevens een notarisregister bij en ook op het departement vindt registratie plaats. Een dergelijke (gedeeltelijke) overlap wordt gevonden bij gerechtsdeurwaarders en mediators. De mediators worden geregistreerd in het RIS, dat wel in de plattegrond is opgenomen en in het registratiesysteem van het NMI, dat niet in de plattegrond is opgenomen. Het advocatentableau kende vroeger een vergelijkbare overlap.

Deze is vervangen door één registratie in het BAR; in de plattegrond is te zien hoe deze registratie communiceert met het advocatenregister bij de gerechten en met het RIS, het registratiesysteem bij de Raden voor Rechtsbijstand.

Een ander aspect dat niet uit de dataplattegrond is af te lezen is de reikwijdte van de registraties; er kan sprake zijn van landelijke registratie, maar ook van lokale registratie.

De dataplattegrond beoogt een relatief eenvoudig overzicht te geven van wat er op civielrechtelijk terrein geregistreerd wordt. De korte beschrijvingen in hoofdstuk 3 geven hier een nadere invulling aan. Samen zouden zij aanknopingspunten moeten bieden voor het lokaliseren van gebieden waar een grotere efficiency of een betere communicatie bereikt zouden kunnen worden.

Literatuur

- Baecke, J.A.H. et. al. (2006). *Evaluatieonderzoek wettelijke regeling AMK's: Onderzoek in opdracht van de ministeries van VWS en Justitie*. Den Haag: Bestuur & Management Consultants.
- Bergh, M. von, Timmermans, R., Vriesendorp, R., & Keukens, W. (2008). *Monitor Wsnp: Vierde meting*, Tilburg: IVA, Universiteit Tilburg.
- Berkelaar, T.A.M. (2004). *Concern Informatiseringsbeleid Justitie 2005-2008: Nota Directie Informatisering*. Den Haag: Ministerie van Justitie.
- Breemen, D. van, Hommes, K., & Lochem, G van (2006). *Eindrapportage Interactie- & Uitwisselingsmonitor: Bouwstenen voor Berichtenuitwisseling tussen Overheden*. www2.e-overheid.nl/data/files/berichtenuitwisseling/Eindrapport%20Interactie-%20en%20uitwisselingsmonitor%20v1_0.pdf
- Bureau Jeugdzorg Utrecht (2007). *Jaarverslag 2007*. www.bjzutrecht.nl
- Dijk, T. van (2007). *Kink in de keten: Inventarisatie van de bevorderende en belemmerende factoren bij samenwerking tussen landelijke overheidsorganisaties op het gebied van de ICT*. Enschede: Universiteit van Twente.
- Erp, J.G. van (red.), Niemeijer, E. (red.), Voert, M.J. ter (red.), & Meijer, R.F. (red.). (2007). *Geschilprocedures en rechtspraak in cijfers 2005*. Den Haag: WODC. Cahier 2007-8.
- Eshuis, R.J.J. (2007) *Het recht in betere tijden: Over de werking van interventies ter versnelling van civiele procedures*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers / WODC / Raad voor de rechtspraak. Onderzoek en beleid 254.
- Ewijk, M.D. van, & Voert, M. ter (2006). *Tendrapportage gerechtsdeurwaarders 2006: Toegankelijkheid, continuïteit en kwaliteit van de ambtelijke dienstverlening*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers / WODC. Onderzoek en beleid 247.
- Geurts, E., & Bakker, H. (2007). *Kinderen in de keten: Meld- en hulptrajecten voor de getuigen van huiselijk geweld*. Utrecht: Nederlands Jeugd instituut.
- Guiaux, M., & Tumewu, M. (2008). *Mediation Monitor 2008: Tussenrapportage*. Den Haag: WODC. Cahier 2008-7.
- Hoefnagels, C., & Zwikker, M. (2006). *Het AMK op de kaart? Onderzoek naar het effect van de campagne ter vergroting van de naamsbekendheid van het AMK*. Maastricht: Universiteit Maastricht.
- Hoogen, R. van den (2008). *Beginselen van digitalisering van rechtspraak: een aanzet tot bewustwording*. *Rechtstreeks*,(1), 7-35.

Jansen, C., Mensink, C., & Wolf, J. (2006). *Quickscan Registratie Huiselijk Geweld: Onderzoek in opdracht van het ministerie van VWS*. Nijmegen/Utrecht: UMC St. Radboud / Trimbos instituut.

Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (diverse jaren). *Jaarverslagen Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie*. www.notaris.nl

Kuppens, J.M.M., Heijden, P.G.M. van der, & Ferwerda, H.B. (2007). *Registraties huiselijk geweld bekeken: Een vooronderzoek in het kader van vangst-hervangst-schattingen*. Den Haag: Advies- en onderzoeksgroep Beke / Universiteit Utrecht / WODC.

Laclé, Z.D., & Voert, M.J. ter (2008). *Trendrapportage notariaat 2006: toegankelijkheid, continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening*. Den Haag: Boom Juridische uitgeverij / WODC. Onderzoek en beleid 265.

Leertouwer, E.C., Tulder, F.P. van, Diephuis, B.J., Folkeringa, M., & Gammeren-Zoetewij, M. van (2007). *Prognosemodellen Justitiële ketens 2006: Onderdelen Civiel en Bestuur*. Den Haag: WODC / Raad voor de Rechtspraak.

Ministerie voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties, & Ministerie van Economische Zaken (2004). *Op weg naar de elektronische overheid. Notitie aan de kamer namens de Minister voor Bestuurlijke Vernieuwing en Koninkrijksrelaties en de Minister voor Economische Zaken*. www.e-overheid.nl/e-overheid-2.0/live/binaries/e-overheid/beleid/opwegnaareoverheid.pdf

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (2005). *Het rijk rond schulden: Samenwerking en samenhang tussen departementen op het gebied van de schuldenproblematiek. Nota van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid*. Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Raad voor de rechtspraak (2005, 2006, 2007). *Jaarplan Rechtspraak*. www.rechtspraak.nl

Raad voor Rechtsbijstand Amsterdam (2007). *Jaarplan en begroting 2007*. www.rvr.org/binaries/over-rvr/jaarplan_2007_a-dam.pdf

Raad voor Rechtsbijstand 's-Hertogenbosch, Bureau Wsnp (2007). *Jaarverslag 2007 Wet schuldsanering natuurlijke personen*. www.wsnp.rvr.org/pdf/jaarverslag_wsnp_2007web.pdf

Raad voor Rechtsbijstand (diverse jaren). *Jaarverslagen Raad voor Rechtsbijstand*. www.rvr.org/nl/over_rvr/organisatie/jaarverslag/index.html

Regeling beleidsinformatie jeugdzorg: Regeling van de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Minister van Justitie van 16 augustus 2005, nr. DJB/JZ-2575029, houdende nadere regels inzake beleidsinformatie voor de Wet op de jeugdzorg. *Staatscourant*, 2005 (174), 16.

Slot, N.W., van Tooren, A. & Bijl, B. (2004). *Bescherming in Ontwikkeling: De evaluatie van de methodische vernieuwing in het kader van het 'Deltaplan Kwaliteitsverbetering Gezinsvoogdij'*. Amsterdam: PI Research, Vrije Universiteit.

Verzekeraars (diverse jaren). *Jaarverslagen Verzekeraars*. www.verzekeraars.nl

Voert, M. ter, & Peters, S.L. (2008). *Tendrapportage advocatuur 2006: Toegankelijkheid, continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers / WODC. Onderzoek en beleid 261.

Wolzak, A. (2007). Percentage voorgelegde vermoedens van misbruik nemen af: Adviezen en meldingen over seksueel misbruik 1996-2005. *JeugdenCo Kennis*, (2), 19-25.

Bijlage 1 Dataplattegrond

